

101191191

# Συνομιλία

## Κατάνησε κωμωδία

Διασκεδαστικές πάντοτε οι πρές-κόνφερενς της ύπουργού πολιτισμού. Να τι είπε στην πιο πρόσφατη:

1. Η έκθεση του κ. Πολιτόπουλου ήταν για εσωτερική χρήση. Αλλά το έρωτημα είναι αν ήταν αληθινή. Αυτό δεν το διεκρίνουμε η κ. Μερκούρη, που θα προτιμούσε να μείνουν όλα στα κρυφά.

2. Θά καταρτίσει τάχιστα κανονισμός των κρατικών θεατρών και τώρα θά συλλεχθούν με τους διευθυντές τους. Τρία ολόκληρα χρόνια ξεκαρφώματα προσώπων, θεσμών, προγραμμάτων δεν επιτρέπουν αξιοδοξία.

3. Συμβουλευτήκε θεατρανθρώπους για το τι θά κάνει με τα κρατικά θέατρα. Δέ μάς λέει τι τη συμβούλεψαν και κατά πόσο τους άκουσε. Γιατί απ' ό,τι ξέρουμε, οι θεατράνθρωποι εκπρόσωποι της δυσμίας τους, για τις χωρίς αποτέλεσμα διαβουλεύσεις, σε ιδιωτικές συνουσίες τους.

4. Ο τύπος διόγκωσε, είπε, τις άπαυχιές των κρατικών. Τις άπαυχιές των θεατών της Επιδασύρου τις έφασε; Τις κριτικές τις διάβασε;

Και το πιο διασκεδαστικό: ένα λαχείο θά σπάσει το θέατρό μας. Κι άλλος τυφλός θά επιστρατευθεί, λοιπόν.

## Τά έρημα δημοτικά

Ανησυχητικές είναι οι πληροφορίες για την άπληξη που έχουν τα δημοτικά η περιφερειακά θέατρα στο κοινό. Λέγεται, ότι το θέατρο της Λάρισης συγκέντρωσε όλο το χρόνο 30.000 θεατές, αλλά το θέατρο της Βέροιας μόνο 10.000. Το άλλα έρισκονταν μεταξύ 12.000 και 15.000 θεατών. Καί αναζητούνται οι αιτίες. Μιά από αυτές είναι καί το ότι οι θεατοί αυτοί δεν έχουν «φιρμες». Συμβαίνει καί αυτό. Αλλά οι «φιρμες» θέλουν πάνω άπά 80.000 τά μήνα για να πάνε στην έπαρχια. Τι λέει επ' αυτού το ΣΕΗ, μέ τά ποικιλομοματικά μανιφέστα για θεατρική άποκέντρωση, για προσφορά πρός τό λαό κλπ; Γιατί δεν πείθει τό μέλη του να «θυσιαστούν», έστω για μιά περίοδο καί έναλλάξ, στην έπαρχια; Στο κάτω της γραφής, οι άποδοχές διπλωμάτια καί είναι τό «έκτός έδρας», ζυκαθάλλοντα τακτικά.

Και έπί τή εύκαιρία, άναρωτιέται κανείς γιατί τό θέατρο της Βέροιας δεν προκρίθηκε σαν διευθυντής ο κ. Γαυιάδης, πού χρόνια άγωνιζόταν στη γειτονική μας πάλι καί είχε δημιουργήσει τό «Μακεδονικά θέατρα»; Καί άναρωτιέται έπίσης: σε ποιά έπίπεδο θρικόονται οι παραστάσεις του δημοτικού Βέροιας; Ο Άγαθός των θεατών ίσως δίνει

# Μέ τήν εύκαιρία τής έκθεσης έργων

# Παρθένης, μεγάλος ζωγράφος καί άξεχαστος «δάσκαλος»

## Η καλλιτεχνική προσφορά του καί ή τραγική ιστορία ζωής

Μερικές έπιθέσεις έφτασαν σε χυδαίότητες, όπως γιά παράδειγμα τό σχόλια κάποιου Βέλιου πού στό έντυπά του «Φραγγέλιο» έγραφε φοβηρός λίθελουσ κατά του ζωγράφου, λέγοντας πως κοροιδεύει

νικά» στό σπίτι του άλλαξε σημαντικά. Αντί για τό κλειστό άτελιε τό ζωγράφου δημιουργείται ένο άννοχτό σπίτι για τους μαθητές του, πού σύντομα τόν λατρέψανε, όχι μόνο για τήν εύγένεια καί τήν άνθρωπιά

λεσε κλίμα έχρόττητας άνάμεσα στους συναδέλφους του. Φαίνεται ότι καί παλαιότερα ο ζωγράφος είχε κάποια προβλήματα νέρωσης. Η έχρηκή στάση των συναδέλφων του τόν έπληρασε πολύ, σε σημείο πού



«Ελιές», ένα από τά έργα του Παρθένου.

τόν κόσμο, πώς είναι μέτριος ντεκορατέρ, πώς είναι... υπετινός καί... μόρφωσή τους.

### Τό σπίτι του

Βέβαια, ο Παρθένος ανιεύτος τό βέφυγε από τήν Αλεξάνδρεια γιά τό 1925, μέ χρήματα πού είχε συγκεντρώσει, κυρίως άπό πωλήσεις έργων του, άγδρασε ένα οικόπεδο κόντά τό όπό τό Ακρόπολη καί μπροστά τό θέατρο του Ηρωϊδη Αττικού καί τό πρώτώς τό έρόβου καί καθόθηκε άποστασιακό τους απαυχάστες του, δημιουργώντας προσωπικές σχέσεις μαζί τους.

Οι μαθητές θυμούνται ότι πέρσαν άδέχαστες θραύεις στό σπίτι του Παρθένου, όπου καί ή γυναικία του Ιουλία είχε ξαναβρεί τόν έαυτό της καί τους τραγουδούσε μέ μιά

νά χάσει τή φωνή του για μεγάλο διάστημα. Τότε τό μάθημα γινόταν μέ «διερμηνεία» τή γυναικία του, τήν Ιουλία καί τό γεγονός αυτό προκάλεσε πολλά σχόλια καί άσχημες καταστάσεις. Μιά μέρα τό καθηγητής Μαθιόπουλος, ένκευρισμένος άπό τή σωπή του Παρθένου, τόν όρνασε άπό τό γιαικά καί τού φώνασε «Μία, μία».

### Αυσκολίες

Η δικτατορία του Μεταξά, ή άφηνία του Παρθένου, ένεσουλκα κατάσταση τής γυναικίας του Ιουλίας, τό πρόβλημα των παιδιών του, όλα μαζί έπενέγγρησαν άρνητικό για τό ζωγράφου. Ο γιός, μή άντέχοντας τό δύσκολο κλίμα τού σπιτιού, σηκώθηκε καί έφυγε. Ο πόλεμος έκανε τά πράγματα δύσκολότερα, τό ίδιο καί ή κατοχή. Κάποτε ο Παρθένος ξανα-



Η Αλική καί ή Τζόλο Γαρμιά σε μιά σκηνή του έργου.



## ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ, «Τό μουσικό τής κοντέσας Βαλέρινας», άπό τό θίαιο Αλικής.

Κορυφαία στιγμή του ελληνικού θεάτρου των άρχών του αίώνα καί του Γρηγόρη Ξενόπουλου, «Τό μουσικό τής κοντέσας Βαλέρινας», είναι ένα έργο πού άντέχει στό χρόνο (τό διαπιστώνουμε πάλι τό 1984), κυρίως άπό τήν άποψη πού προβληματισμού του. Η δομή του, βέβαια, είναι άυστηρά κλασική, ή έπίδραση τής ιβηνικής τεχνικής σαφής, «κάποια στιγμή σκέφτεται ότι σήμερα τό θέατρο μιλάει μέ μιά άλλη γλώσσα (πράγμα πού τό σκέφτεται για πάρα πολλά έργα), αλλά έκείνο πού μένει, είναι ο προβληματισμός του έργου, ή σθεναρή αυτή ύποστήριξη καί διαφύλαξη τής τιμής... ή διαφύλαξη τής τιμής άπό τό ξεπούλημα τής, άπέναντι ά' όποιοδήποτε τίμημο. Η Βαλέρινα άφήνει ξεκάθαρα να έννοηθεί ότι δεν είναι τόσο ο όρκος πού τή δένει καί δεν πουλδαί, δεν δέχεται να «έμφορευματοποιήσει», τό σωτήριο φάρμακό της για τό μάτια: έκείνο πού κυριώς τή όσμεύει καί τή χαλυθώννει είναι ή παράδοση, ή έντιμότητα στην εύρεία τής έννοια, ή άνάγκη να κρατήσει ο άνθρωπος τήν αξιοπρέπεία του, όποιες δυσκολίες κι άν άντιμετωπιεί. Η νεώτερη γενιά (γίος, υφήπ, έγγονός), φέρνοντας τόν καινούριο τρόπο ζωής. Είναι χαρακτηριστικό πού ή ύψη δεν θέλει να πάρε όρκο πού να τόν πατήσει, θέλει να διαπραγματευτεί στό αίγυρο, δεν τολμάει να πεθάνει «ήθικα», όταν ή Βαλέρινα δεν διατάζει να πεθάνει φυσικά. Πάνω σ' αυτό τό στίλερο προβληματισμό χτίζει ο Ξενόπουλος τό έργου του καί, άκριβώς, έπεισό ο προβληματισμός είναι στέρεος καί πάντοτε ουσιαστικός, ζει «τό μουσικό τής κοντέσας Βαλέρινας» καί άζίζει να τό λλέπει καί να τό ξαναβλέπει κανείς, έκτιμώντας καί τό κείμενο του συγγραφέα καί τό θέλοντας να χαρεί καινούριες έρμηνείες πάνω σ' ένα ράλο σηνματικό.

Βέβαια, ή δομή του «μουσικού», είναι έτσι φτιαγμένη πού δεν επιτρέπει πειραματισμούς: άντίθετα έπιβάλλει σεβασμό καί συνέπεια. Καί στο σημείο αυτό ή ακηνοθέτης Ράιο Μουζενιδίου, έδειξε ότι τά διεθέτε καί τά δύο, άδιαφορώντας για τόν κίνδυνο να δώσει μιά παράσταση «θέκια». Άλλωστε, φρόντισε δικριατικά να εισάγει στοιχεία τής νεώτερης οκνηκής έρμηνείας (έλάχιστα, είναι ή άλήθεια, καί δικριατικό, άνεπισσίθητα), ενώ παράλληλα κράτησε τήν παράσταση σ' ένα ρυθμό έπαρκή για να διατηρήσει τό ένδιαφέρον του θεατή εν έργνηρότης. Καί πέρα άπ' όλα, θέβαια, ή παράσταση τής (βοηθώντων όλων των παραγόντων), άπένευ ένα σεβασμό καί πρός τό έργο ή τό συγγραφέα, αλλά καί πρός τό θεατή. Δεν θά πομε ότι ή παράσταση τής «κοντέσας Βαλέρινας» πού είδαμε είχε κάτι τό μεγαλειώδες ή τό έντυπωσιακό, ώστόσο, χαιρόταν κανείς καλό θέατρο καί ένδιαφερόμενος έρμηνείες, πού αίγυρο ξεκινούσαν καί άπό τό διδασκάλο τής κ. Μουζενιδίου.

Οι έρμηνείες έποικιλαν, καθώς καί ή πείρα των ήθοποιών ήταν διαφερετική - καί τό τάλαντο. Όστόσο, καμιά δεν πρόσδε τή γενική άξία τής παράστασης. Στην κ. Αλική όφειλόμμε ένα ζωντανά τής

